

Riigi Teataja

Ilmub tartoiduft mööda.

Toimetus ja tallus: Loompea lossis (pahemas tihwas, alumisel torral). Kontor on atwatud tulla 1/29—1/22. Sealsamas lehe tellimiste wastuwõtmine. Rõnetr.: toimetus 445 ja kontor 232.

Tellimise hind: Tellijatele 50 numbri eest 250 mrl., 100 numbri eest 500 mrl. „Riigi Teataja“ ükkite numbrite müük on atwatud Eesti Panga Tartu, Pärnu, Narwa ja Rakwere ofatonnas.

Kuulutuste ja teadaannete hind: Kohtukuulutused suuruse peale waatamata 100 marka. — Raotatud passide kuulutused 50 marka. — Muud kuulutused: iga m/m-rida 8 marka.

Nr. 109/110.

Esmaspäewal, 29. juunil 1925 a.

Nr. 109/110.

I.

- Sisu:** Nr. 45. Seatorra ja julgeoleku seaduse täiendamise seadus.
 Nr. 46. Riigimaade põlisels tarwitamiseks ja omanduseks andmise seadus.
 Nr. 47. Eesti kultuurkapitali seaduse muutmise seadus.
 Nr. 48. Riigiraudtee ja posti-telegraafi-telefoni teenijate ja töölise preemia ja lisatasa seadus.
 Nr. 49. Ergu- ja waimuhaigetemajale Seewaldile laenuandmiseks eelreediibi määramise seadus.
 Nr. 50. Maaseadusega wõõrandatud maadel asuwate wäikelatude rendiwahetorra uuendamise seaduse täiendamise seadus.
 Nr. 51. Riigikohtu koosseisu ja profuratuuri juurendamise seadus.
 Nr. 52. Wäesjade ja -asutuste alla wõetud ruumide üürinormide maksuuse pikendamise seadus.
 Nr. 53. Wabaduse Risti annetamise lõpetamise seadus.
 Nr. 54. Raitsewäelaste korteriga warustamise määruuse tihistamise seadus.
 Nr. 55. Raitsewäelaste ja nende perekondade pensjoniuseaduse muutmise seadus.
 Nr. 56. Loomataudide wastu wõitlemise seaduse § 6 muutmise seadus.
 Nr. 57. Ülbise arweuseaduse § 381. märkuse muutmise seadus.
 Nr. 58. Noortemeeste sõjakooli kaswandikkudeks wastuwõtmise seaduse muutmise seadus.
 Nr. 59. Kohtupristawite korralduse ja nende taksi ning kautsjoni muutmise seadus.
 Nr. 60. Usunikkude ehituslaenu seadus.
 Nr. 61. Riigi 1925 a. lisaelarwe nr. 1.
 Nr. 62. Eesti Punase Risti heaks wõetawa lõbustusmaksu seadus.
 Nr. 63. Ripilademetele kasutamiseks tarwilikkude maade sundwõõrandamise seadus.
 Nr. 64. Suwitus- ja rawituskohtade seadus.
 Nr. 65. Puuwilja wäljameo-kontrolli seadus.
 Nr. 66. Weeteede siwendusmaksu seadus.

II.

Määrus raudteede ülbise kaubaweo tariiji maksimahakkamise kohta.
 Määrus kuldrangi kurji kohta tolli- ja sadamamaksude wõtmisel.

I.

Nr. 45. Riigikogu poolt 16. juunil 1925 a. wastu wõetud

Seatorra ja julgeoleku seaduse täiendamise seadus.

Seatorra ja julgeoleku seadus (S. R. XIV f., 1916 a. wäljaanne) täiendatakse järgmiselt: § 172. Sõkulitel, kellel puudub amet wõi kutse wõõraid asju ajada, on keelatud tõenduslikult igasuguste amet- wõi kohtuasutustele määratud kirjatööde walmistamine, samuti juriidiline nõuandmine wõõrastes asjades.

Sarnase tegeuuse ilmsikstulekul lõpetatakse tähendatud tegeuus administratiiv korras.

Algkirjale alla kirjutanud

Riigikogu esimees A. Rei.
 Sekretär J. Solberg.

Nr. 46. Riigikogu poolt 16. juunil 1925 a. wastu wõetud

Riigimaade põlisels tarwitamiseks ja omanduseks andmise seadus.

§ 1. Maaseadusega („Riigi Teataja“ nr. 79/80 — 1919 a.) ja maaseaduse laiendamise seadusega („Riigi Teataja“ nr. 89 — 1922 a.)

loodud riiklikust maatagavarast, mis asub väljaspool linnade ja alewite administratiivpiirkondi ning raudteejaamade, suvituskohade ja alewikkude piirkondi, mis maakonnavalitsuse ettepanekul sifeministri poolt kinnitatud, lahutatakse maakohad põllumajapidamisteks:

a) tseleiswateks wäikemaapidamisteks ja
b) kõrvaltööharrana peetawateks käsitöö, kalameeste, maatööliste ja aiapidamise maakohadeks ning antakse põliselks tarwitamiselks wõi omanduselks käesolewas seaduses ettenähtud alustel.

Käesolewa seaduse alusel wõib põliselks tarwitamiselks anda ka eluasemekohti.

§ 2. Riigil maaseaduse § 15 punkt a mõtte kohaselt väljaantud ja antawate riiklikust maatagavarast planeerimisel eraldatud ja eraldatavate kohtade pidajal on õigus saada neid kohti põliselks tarwitamiselks wõi omanduselks, kui nad neile kohtadele ehitanud tarwilikud põllumajanduslikud hooned (elumaja ja laut) wõi omandanud wastawalt samaks otsarbeits olemasolewad hooned.

§ 3. Riiklikust maatagavarast antakse põliselks tarwitamiselks wõi omanduselks ühele isikule ainult üks maakoh.

Isikutel, kes saanud riigilt maad maaseaduse § 15 punkt a mõtte kohaselt, kuid selle edasi andnud kolmandatele isikutele, ei ole õigust maad saada riigilt käesolewa seaduse alusel maaseaduse § 20-s ettenähtud korras.

§ 4. Ühel isikul wõib olla põliselks tarwitamiselks wõi omanduselks § 1 tähendatud kolbulikku maad kunni 75 ha. Koondub kellelgi üle 75 ha kolbulikku maad põliselks tarwitamiselks wõi omanduselks pärimise wõi muul põlise tarwitamise wõi omandusõiguse üleandmise teel, siis on ta kohustatud wõõrandama üleäärava maa wõi selle põlise tarwitamise õiguse kahe aasta jooksul, arwates päewast, mil tema nimelise rohkem kui 75 ha maad kinnistatud wõi kui ei kinnistata, siis sellest päewast, mil ta asunud maa waldamisele. Wastasel korral müüb riik kohtuteel wiimati juurdeomandatud maaduse wõi selle põlise tarwitamise õiguse. Müügist saadud raha — müügi tulud maha arwatud — antakse endisele omanikule wõi põlisele tarwitajale.

Üle 75 ha juurused maakohad, mis enne käesolewat seadust eraldatud riiklikust maatagavarast planeerimise teel ja kasutamiselks antud maakoha saajatele, antakse põliselks tarwitamiselks jennistes piirides.

§ 5. Käesolewa seaduse põhjal põliselks tarwitamiselks wõi omanduselks antud maakohade tükeldamist wähemateks hüpoteegiüfusteks tud ka liitmist kunni § 4. ettenähtud normini teostatakse maakorralduse seaduse alusel.

§ 6. Riigil on riiklikust maatagavarast lahutatud maakoha põlise tarwitamise wõi omandusõiguse wõõrandamise, kinkimise wõi pärandamise korral kahe kuu jooksul ostneesõigus, wälja arwatud juhtumised, kui maakoh wõi selle põlise tarwitamise õigus läheb edasi pidaja sugulastele esimeses kolmes sugulasastmes wõi kahe hõimulasastmes.

Riik omandab maakoha wõõrandamise korral — poolte kokkuleppe tingimustel, kinkimise ja pärandamise korral — seadusliku hindamise alusel määratud hinnaga.

§ 7. Käesolewa seaduse § 1 põhjal wäljaantawate maakohade hind määratakse Riigikogu poolt 8. webruaril 1923 a. wastuõdetud wäljaspool linnu ja alewid asuwate kinniswarade hindamise seaduse („Riigi Teataja“ nr. 27 — 1923 a.) alusel etteõdetud maahindamisel jaatud maa boniteerimise andmete põhjal. Wiimaste püundumisel wõetakse aluselks maa boniteerimise andmed, mis jaatud maahindamisel Sõuna-Gestis 4. juuni 1901 a. seaduse põhjal ja Põhja-Gestis rahaministeeriumi poolt 27. mail 1906 a. kinnitatud Gestimaa kredittkassa instruktiooni põhjal.

Maahind ei wõi olla keskmiselt üle 40 gr. kulla wäärtuse põllu- ja heinamaa ha ja 4 gr. kulla wäärtuse karja- ja metsamaa ha kohta.

Maakoha hinnale wõib § 9. ettenähtud komisjon juurdelisada kunni 50 %, arwestades turu lähedusega ja teiste majanduslikkude juudustusega.

§ 8. Riiklikust maatagavarast lahutatud maakoha peal asuwad riigi päralt olewad hooned, wiljapüud, mets ja muud päraldused hinnatakse Wabariigi Walitsuse poolt wäljaantud erimääruse alusel enne maakoha põlise tarwitamise õiguse üleandmise kohta tehtawa lepingu sõlmimist ja müüakse maakoha saajale hiljemalt põlise tarwitamise wõi omandamise lepingu sõlmimisel.

§ 9. Paragrahw 7. alusel määrab koha hinna kindlaks kohalik hindamiskomisjon järgmises koosseisus: esimees põllutöministri määramise, põllutöministeeriumi esitaja ja üks liige kohaliku walla riigirentnikkudest wõi asunikkudest wallandukogu walimisel.

Komisjoni tööde juurde kutjutakse koha saaja ja tarbekorral asjatundjad. Komisjoni otsus antakse teada kohapidajale, kes otse peale edasi laewata wõib maakonna hindamiskomisjonile kahe nädala jooksul arwates otse kättesaamise päewast.

Kõik kohaliku komisjoni otsused lähewad läbiwaatamiselks maakonna hindamiskomisjoni.

§ 10. Maakonna hindamiskomisjon koosneb esimehest — kohtunikust rahukogu määramise, ühest põllutöministeeriumi ja ühest

maakonnawalitsuse ehitajast. Komisjoni waatab läbi hindamisaktid ühes juurdekuuluma materjaaliga, otsustab sisetulnud kaebused ja saadab aktid kas kinnitamiseks põllutöministrile või uueks läbiwaatamiseks kohalikele hindamiskomisjonile.

Maakonna hindamiskomisjoni koosseisust antakse teada wastawa wallanõukogu poolt walitud liikmele kui ka kaebajatele, kes wõivad esineda seletustega komisjoni istungil.

§ 11. Põlise tarwitamise õigus selle seaduse mõttes on Balti Grafeaduse (III köide) §§ 1324. — 1334. ettenähtud instituit ühes käesolemas seaduses ettenähtud mündatuste ja täiendus- tega.

§ 12. Riik ei jäta endale õigust põlise tarwitamise wahekorra sõlmimisel renti ühekülg- selt muuta wõi kõrgendada (Balti Grafeadus, III köide, § 1333).

§ 13. Koha põliseks aastarendiks arwatakse 4% §§ 7, 9. ja 10. ettenähtud forras kindlaksmääratud maakoha hinnast ja peale selle weel 0,25% administratsiooni kuludeks, mis tasutakse osadewiisi kaks korda aastas.

§ 14. Põlisel tarwitajal on õigus omandada tema käes põlisel tarwitamisel olemat maakohta käesolewa seaduse ja sama hindamise alustel.

§ 15. Riiklikust maatagawarast lahutatud maakohtade omanduseks müümise korral arwatakse ostuhinnaks §§ 7, 9. ja 10. ettenähtud forras kindlaksmääratud maakoha hind.

Ostuhinna tasumine sünnib ostja soovil kas forraga, osade kaupa wõi aastamaksudena kaks korda aastas.

§ 16. Maakoha hind, rendimäär ja nende tasumiseks määratud aastamaksud ühes wõla protsentidega kantakse põlise tarwitamise lepingusse kuldtoonides.

§ 17. Maakoha ostmisel wõlgujäänud summa kantakse esimese pandiõiguse (obligatsioonina) kinnistusraamatusse. Wõlg tasutakse aastamaksudena hiljemalt 60 a. jooksul, kusjuures wõlgnikul õigus on wõlga tasuda termelt wõi osaltiselt enne kindlaksmääratud tähtaega. Wõla pealt arwatakse 4% intresse, 0,25% administratsiooni kulusid ja kustutus- protsent wastawalt kustutusajale.

Kinnistusraamatusse kantakse ka kõik riigi poolt maade põliste tarwitajatele wõi omanikkudele maakohtade siseseadmiseks wälja- antud laenud.

§ 18. Wõlgnik maksab 1% kuus wiitwits- raha tähtajaks tasumatajäänud rendi kui ka koha wäljaostusummade pealt, kusjuures pool- led kuud termeteks arwatakse. Kui wõlad ühe aasta jooksul tasumata jääwad, ilma seadus- liku pikendamiseta, nõutakse need sisse järg-

misel maksutähtajal ühes protsentidega wastu- waidlemata maksude sissenõudmise korras.

Grafordsetel juhtumistel wõib põllutömi- nister pikendada ka ilma wiitwitsrahata ren- di kui ka ostusummade maksutähtaegu kuni kolme aastani.

§ 19. Wabariigi Walitus kinnitab riikli- kust maatagawarast lahutatud maakohtade põ- lise tarwitamise ja ostumüügi lepingute kawa.

§ 20. Käesolewa seaduse põhjal riiklikust maatagawarast wäljaantamate maakohtade põlise tarwitamise wõi omanduslepingud kin- nistatakse Notariaalseaduse §§ 303—369 ette- nähtud korras.

§ 21. Kinnistuspalmetega esitatakse:

a) põllutöministeeriumi ja maakoha põ- lise tarwitaja wõi omandaja wahel sõl- mitud põlise tarwitamise wõi omanda- mise leping, millele alla kirjutatud põl- lutöminister wõi ta wolinik ja põline tarwitaja wõi omandaja; põlise tarwi- taja wõi omandaja allkiri olgu nota- riaalselt kinnitatud.

b) põllutöministeeriumi poolt walmita- tud maakoha plaan ühes eksplikatsioo- niga, mis alla kirjutatud eelmises punkt a ettenähtud korras.

§ 22. Notariaalseaduse § 369. ettenähtud maksud wõetakse käesolewa seaduse põhjal kindlaksmääratud maakoha hinnast, niisama ka lepingus kindlaksmääratud hoonete, mülja- punde, metsa ja munde pärawduste hinnast.

Põlise tarwitamise wõi omanduslepingute esimesel kinnistamisel (§ 20) ei wõeta kinnis- tus- (kreposti) ega tempelmaksu.

Käesolemas paragrahwis ettenähtud kulud kannab põline tarwitaja wõi omandaja.

§ 23. Kõik tulud, mida riik saab riiklikust maatagawarast lahutatud maakohtade tarwi- tamisest käesolewa seaduse põhjal, maha arwa- tes administratsiooni kulud, arwatakse riikli- kuse asunduskapitaaliks, mille tarwitamise kord määratakse eriseadusega.

§ 24. Wabariigi Walitusel on õigus anda tarwilikka määrusi käesolewa seaduse elluwii- miseks.

Algkirjale alla kirjutatud

Riigikoju esimees A. Rei.

Abisekretär J. Piiskar.

Nr. 47. Riigikoju poolt 17. juunil 1925 a. wastu wõetud

Gesti kultuurkapitaali seaduse muutmise seadus.

Gesti kultuurkapitaali seaduse („Riigi Tea- taja“ nr. 27/28 — 1925 a.) §§ 7, 8 ja 18 muude- tatakse järgmiselt:

§ 7. Rinode ja muude lõbustusasutuste ja etenduste pealt võetakse kultuurkapitaali maksu lõbustusmaksu kümme protsendi suuruses.

Kultuurkapitaali maksust jäävad vabaks etendused ja peod, mida korraldavad hariduslikud, kunstilised ja heategevad organisatsioonid või mille sissetulek läheb kultuuriliseks või heategevaks otstarbeks.

§ 8. Käesoleva seaduse §§ 6. ja 7. määratud maksud võtab vastu omavalitsus korras, mis määratud kindlaks omavalitsuse maksude kohta.

§ 18. Käesolevas seaduses ettenähtud kultuurkapitaali maksu võetakse 18. veebruarist 1925 a.

Algkirjale alla kirjutanud

Riigikogu esimees M. Kei.

Sekretär J. Solberg.

Nr. 48. Riigikogu poolt 18. juunil 1925 a. vastu võetud

Riigiraudtee ja posti-telegraafi-telefoni teenijate ja tööliste preemia ja lisatasu seadus.

I.

§ 1. Riigiraudtee ja posti-telegraafi-telefoni teenijatele ja töölistele lubatakse maksta peale vastavate seadustega määratud palga ja lisatajude preemiat ja lisatasu:

1) tööde eest, mis lasuvad ennast normeerida;

2) materjalide ja kulude kokkuhoidmise eest korraldustes ja erakorralistes eelarvetes ettenähtud tööde täitmisel;

3) eratellimiste ja lepingute järgi tehtavate tööde eest juhtumisel, kui seal olemas ülejääk;

4) kahjude ja õnnetuste ärahoidmise eest, ning

5) veduri- ning rongiteenijatele ärasõidetud kilomeetrite ning valve- (reservi-) tundide eest.

§ 2. Selmise paragrahvi p. p. 1.—3. ettenähtud preemiad ja lisatasud ei või olla suuremad kui 50% saamutatud kokkuhoiust normeeritud tööde, kulude ja äratarnitatud materjalide pealt, kuid aasta jooksul mitte rohkem kui 50% preemia- ja lisatassuaja aastapalgast.

Käesolevas paragrahvis ettenähtud litsendused ei ole maksivad: a) tükitöötasu ega ka nende lisatassude kohta, mis arvatakse tükitöötasu alusel; b) veduri-meeskondadele maksetava kütteinete kokkuhoiust saamutatud preemia kohta.

§ 3. § 1. p. p. 2. ja 3. ettenähtud preemia ja lisatassu makstakse proportsionaalselt teeni-

tud palgale § 4. järgi määratavate teenijate- ja töölisteliikide piirides, välja arvatud veduri-meeskondade kütteinete kokkuhoiust saamutatud preemia.

§ 4. Tööd ja kokkuhoidmised, mille eest preemiat ja lisatassu makstakse, teenijate- ja töölisteliigid, kes preemiast ja lisatassust osa saavad, tööde ja kulutatavate materjalide normid ning preemiate ja lisatassude suuruse määrab raudteevalitsuse nõukogu teedeministri finnitusel. Posti-telegraafi-telefoni teenijate ja tööliste preemia ning lisatassu suuruse määrab posti-peavalitsuse ülema ettepanekul teedeminister.

Märkus. § 1. p. 4. ettenähtud lisatassu makstakse ainult igal üksikul juhtumisel raudteevalitsuse nõukogu või posti-peavalitsuse ülema otsusega teedeministri finnitusel neile teenijatele ja töölistele, kes oma tegemisega ära hoidnud õnnetuse või kahju.

§ 5. Preemiat ja lisatassu makstakse ainult neile raudtee- ja posti-telegraafi-telefoni teenijatele ja töölistele, kes osa võtnud tööst või kulude kokkuhoidmisest.

Märkus. Lisatassu § 1. p. p. 1. ja 3. kui ka preemiat sama paragrahvi p. p. 2. ja 3. alusel, makstakse neile teenijatele ja töölistele, kes saamutanud kokkuhoidu oma töö või korraldusega.

Lisatassu § 1. p. 5. alusel makstakse ainult veduri- ja rongimeeskondadele.

§ 6. Preemiat ja lisatassu makstakse selleks eelarves ettenähtud krediitidest, vastavate kulude krediitidest ja väljaspool eelarvet eratööde eest sissetulnud summade ülejääkidest.

II.

§ 7. Teedeministril on õigus finnitada preemiate ja lisatassude maksimist 1922, 1923 ja 1924 aasta eest.

Samuti on teedeministril õigus puhaskasu jaotada neilt eratöödelt, mis tehtud riigiraudtee peatehastes ja posti-telegraafi-telefoni peavalitsuse kesktöökojas 1922, 1923 ja 1924 aastal.

§ 8. Riigiraudtee peatehaste ja posti-telegraafi-telefoni peavalitsuse kesktöökoja 1922, 1923 ja 1924 aastal saadud puhaskasu jaotatakse järgmiselt:

- teenijatele kummi 25% lisatassuks;
- töölistele kummi 25% lisatassuks;
- raudtee peatehaste ja posti-telegraafi-telefoni peavalitsuse kesktöökoja sisse-seade täiendamiseks vähemalt 25% ning
- tööliste olukorra parandamiseks vähemalt 25%.

III.

Räesolewa seaduse maksmahakkamisega kaotawad maksuise: 1) Wabariigi Walitjuse poolt Eesti wabariigi walitsemise ajutise korra § 12-a põhjal 4. aprillil 1921 a. wastuwõetud riigirandtee teenijate palkade määruse § 3 („Riigi Teataja“ nr. 25 — 1921 a.) ja 2) Riigifogu poolt 28. nowembril 1924 a. wastuwõetud riigirandteede teenijatele ja tööliste preemiade ja lisatasude maksuise seadus („Riigi Teataja“ nr. 144 — 1924 a.).

IV.

Räesolew seadus loetakse maksuaks 1. jaanuarist 1925 a.

Algkirjale alla kirjutanud

Riigifogu esimees A. Rei.
Sekretär J. Solberg.

Nr. 49. Riigifogu poolt 19. juunil 1925 a. wastu wõetud

Ergu- ja waimuhaigetemajale Seewaldile laenuandmiseks eelkrediidi määramise seadus.

§ 1. Töö- ja hooletandeministeeriumile määratakse eelkrediiti 18.000.000 (kaheteistmiljonit) marka pikaajalise laenu andmiseks finniswara kindlustusel ergu- ja waimuhaigetemajale Seewaldile.

§ 2. Raenutingimused finnitab Wabariigi Walitjus töö- ja hooletandeministri ettepanekul.

§ 3. Räesolew seadus hakkab maksma tema wastuwõtmisega.

Algkirjale alla kirjutanud

Riigifogu esimees A. Rei.
Sekretär J. Solberg.

Nr. 50. Riigifogu poolt 19. juunil 1925 a. wastu wõetud

Maaseadusega wõõrandatud maadel asuwate wäiketalude rendiwahekorra uuendamise seaduse täiendamise seadus.

§ 1. Riigifogu poolt 12. aprillil 1924 a. wastuwõetud maaseadusega wõõrandatud maadel asuwate wäiketalude rendiwahekorra uuendamise seaduse („Riigi Teataja“ nr. 51/52 — 1924 a.) § 6-das ettenähtud maakonna komisjoni otsuste peale administratiivkohtu korras antud kaebused alluwad rahukogule.

§ 2. Maakonna komisjoni otsuste peale, mis tehtud enne räesolewa seaduse jõusseastumist, wõib edasi kaewata ülemaltähendatud korras 1 kuu jooksul, arwates räesolewa seaduse maksmahakkamisest.

Algkirjale alla kirjutanud

Riigifogu esimees A. Rei.
Sekretär J. Solberg.

Nr. 51. Riigifogu poolt 19. juunil 1925 a. wastu wõetud

Riigikohtu koosseisu ja prokuratuuri suurendamise seadus.

Riigi 1925 a. eelarwe lisas nr. 1 („Riigi Teataja“ nr. 53/54 — 1925 a. lfl. 282) kindlaksmääratud Riigikohtu liigete arw suurendatakse seitsme pealt kahetja peale ja Riigikohtu abiprokurööride arw ühe pealt kahe peale.

Algkirjale alla kirjutanud

Riigifogu esimees A. Rei.
Sekretär J. Solberg.

Nr. 52. Riigifogu poolt 19. juunil 1925 a. wastu wõetud

Wäeosade ja asutuste alla wõetud ruumide üüriormide maksuise pikendamise seadus.

Wäeosade ja asutuste alla wõetud ruumide üüriiseaduse muutmise seadusele („Riigi Teataja“ nr. 108 — 1923 a.) juurdelihatud üüritabeli maksuwus pikendatakse 1926. aasta 31. detsembrini.

Algkirjale alla kirjutanud

Riigifogu esimees A. Rei.
Sekretär J. Solberg.

Nr. 53. Riigifogu poolt 19. juunil 1925 a. wastu wõetud

Wabaduse Riisti annetamise lõpetamise seadus.

§ 1. 24. weebbruaril 1919 a. asutatud Wabaduse Riisti („Riigi Teataja“ nr. 20/21 — 1920 a. seadus nr. 84) annetamine lõpetatakse.

§ 2. Räesolew seadus hakkab maksma tema wastuwõtmisega.

Algkirjale alla kirjutanud

Riigifogu esimees A. Rei.
Sekretär J. Solberg.

Nr. 54. Riigifogu poolt 19. juunil 1925 a. wastu wõetud

Raitsewäelaste korteriga warustamise määruse tühistamise seadus.

Wabariigi Walitjuse poolt 30. septembril 1921 a. ajutise walitsemise korra § 12-a põhjal wastuwõetud ajutine määrus ohwitseride ja sõjawäeametnikkude korteri, kütte ja walgustuse asjus („Riigi Teataja“ nr. 87 — 1921 a.) tühistatakse 1-st jaanuarist 1925 a. arwates.

Algkirjale alla kirjutanud

Riigifogu esimees A. Rei.
Sekretär J. Solberg.

Nr. 55. Riigikogu poolt 19. juunil 1925 a. vastu võetud

Kaitseväelaste ja nende perekondade pensioniseaduse muutmise seadus.

Riigikogu poolt 19. detsembril 1924 a. vastu võetud kaitseväelaste ja nende perekondade pensioniseadus („Riigi Teataja“ nr. 149 — 1924 a.) § 11 muudetakse järgmiselt:

§ 11. Kellelgi ei ole õigust saada ühel ja samal ajal kahte pensioni ega pensioni riigikassast ja ühtlasi palka teenistuse eest, mis annab õiguse pensionisaamiseks samast allikast.

Selle määruse alla ei käi:

a) Iseknaised, kes saavad pensioni mehe teenistuse eest ja

b) § 35. nimetatud isikud, kes töövõime osaltiselt kaotanud.

Mgkirjale alla kirjutanud

Riigikogu esimees A. Rei.
Sekretär J. Solberg.

Nr. 56. Riigikogu poolt 19. juunil 1925 a. vastu võetud

Loomataudide vastu võitlemise seaduse § 6 muutmise seadus.

Loomataudide vastu võitlemise seaduse § 6 („Riigi Teataja“ nr. 60 — 1923 a.) muudetakse järgmiselt:

Käesoleva seaduse alusel on põllutöömistril õigus välja anda sunduslikke määrusi, eriti loomade ja loomasaaduste vedorralduse ning sisse- ja väljaveo kohta, kokku leppides tarbimise teiste ministritega, kui väljaantav määrus nende võimkonda puutub.

Märkus. Omavalitsuste asutuste sunduslikud määrused loomataudide kohta peavad kooskõlas olema käesoleva seadusega ja põllutöoministeeriumi sunduslike määrustega.

Mgkirjale alla kirjutanud

Riigikogu abiesimees L. Kalbus.
Abisekretär J. Piiskar.

Nr. 57. Riigikogu poolt 19. juunil 1925 a. vastu võetud

Üldise arveseaduse § 381. märkuse muutmise seadus.

Üldise arveseaduse (S. R. VIII l. II j.) § 381. märkus pannakse maksma järgmises redaktsioonis:

Summad, mis üldise arveseaduse § 371. märkuse alusel sisse nõutakse riigi raha või muu varanduse arvestamise või sihtkohta ärasaatmise viivitamise eest, makstakse riigi

tuludesse; summadest, mis sisse nõutakse sama paragrahvi märkuse alusel eraisikute ja asutuste raha või muu varanduse arvestamise või sihtkohta ärasaatmise viivitamise eest, makstakse pool osa riigi tuludesse, pool osa eraisikute ja asutuste kasuks, kellele kuulus raha või varandus.

Mgkirjale alla kirjutanud

Riigikogu esimees A. Rei.
Sekretär J. Solberg.

Nr. 58. Riigikogu poolt 19. juunil 1925 a. vastu võetud

Noortemeeeste sõjakooli kasvandikludets vastutõtmise seaduse muutmise seadus.

12. augustil 1921 a. ajutise valitsemise korra § 12-a põhjal Wabariigi Valitsuse poolt vastu võetud seadus noortemeeeste vastutõtmise kohta sõjakooli kasvandikludets („Riigi Teataja“ nr. 71 — 1921 a.) muudetakse ja täiendatakse järgmiselt:

3) Sõjakoolis omandatud hariduse eest on kadetid kohustatud teenima pärast sundusliku ja tegeliku teenistussaja ärateenimist iga üldklassis möödajaadetud aasta eest 1 aasta.

Erklassides õppimise eest teenistuse kohustust ei ole.

Sõjakoolis omandatud hariduse eest teenistussaja arvestamisel loetakse 6 kuud kuni 1 aastani terveks aastaks, aega alla 6 kuud arvesse ei võeta.

5) Kadettidele ei võeta sõjakoolis viibimise aeg kaitseväeteenistuse kohustuse aja arvesse. Teenimatajäänud sundusliku teenistussaja on nad kohustatud ära teenima pärast sõjakoolist lahkumist, kusjuures neil teenida tuleb samal määral, kui nende ealistel samas väeltigis.

Teenistussaja sõjakooli üldklassis omandatud hariduse eest arvestatakse eraldi sunduslikust tegeliku teenistuse ajast ning mõlemite aegade väljateenimine sünnib eraldi.

Mgkirjale alla kirjutanud

Riigikogu esimees A. Rei.
Sekretär J. Solberg.

Nr. 59. Riigikogu poolt 19. juunil 1925 a. vastu võetud

Kohtupristawite korralduse ja nende taksi ning kantsjoni muutmise seadus.

I.

Kohtute asut. sead. (Sead. R. XVI l. 1914 a. väljaanne) §§ 61¹-a ja 580 kaotavad maksuuse ning §§ 60, 61^a, 302, 313 ja 314 muudetakse ja pannakse maksma järgmises redaktsioonis:

§ 60. Rahukogude kui esimese astme kohtupristawid täidavad rahukohtuniklike ja rahu-

kogude kui teise astme kohtu otsuseid ja toime-
tavad muid täitmisi rahukogude või nende
esimeeste korraldusel.

§ 61-a. Selmitises (60) paragrahvias tähen-
datud toimingute eest saavad kohtupristawid
tasu kohtupristawite taksi järgi. Nimetatud
tasu summad jagatakse § 314. alustel ja korras.

§ 302. Rahjude kätteks, mis võivad tekkida
kohtupristawite ebasõigest tegewusest, maksja-
wad pristawid kantsjoni Tallinnas ja Tartus
200.000 marka ja mujal 100.000 marka.

Pool kantsjonist nõutakse siise pristawi
ametisse astumisel, kuna puuduw osa kaetakse
25 protsendilise mahaarwamise teel neist sum-
madest, mis § 314. alusel pristawile wälja
maksatakse.

Märkus. Ametisolewad pristawid
maksawad esimehe poole kantsjonist kahe
kuu jooksul, arwates käesolewa seaduse
maksamahattamisest.

§ 313. Kohtupristawid saawad amettoi-
mingute täitmise eest peale palga weel tasu
seadusandlitul teel maksmapandawa eritaksi
järgi.

§ 314. Kõik kohtupristawid maksawad §§
61-a ja 313 tähendatud tasu summad mõõdu-
kuu eest järgmise kuu algul Eesti panga koha-
likku osakonda kohtupalati deposiidi arwele.
Need summad jagatakse kas kohtupalati korral-
dusel või, kui kohtupristawite nõukogu ole-
mas, siis selle nõukogu korraldusel wähemalt
iga kolme kuu järgi kõigi kohtupristawite wa-
hel nende töö ja waewa kohaselt.

Tasusummade jagamise teostamiseks on
kohtuministril õigus anda tarwilikka juht-
nõbre.

II.

Kohtupristawite taksi („Riigi Teataja“ nr.
33/34 — 1923 a.) §§ 1, 2, 4, 6, 7 ja 13 muudetakse
ja pannakse maksma järgmises redaktsioonis:

§ 1. Iga täitmislehe ehk sunnitäitmise
akti täitmiseks fikseandmise juures saab kohtu-
pristaw 50 marka.

§ 2. Kõikfugu teadete, kutsete eest pooltele,
tunnistajatele, ekspertidele ja kolmandatele
isikutele, oksjonikuulutuste, niisama ka kirja-
wahetuse eest kinnisusosakonnaga ja järe-
pärimiste eest wastawatelt afutustelt kinnis-
warade peal lauwate maksu wõlgade üle saab
pristaw iga paheeri pealt nõudmise summa
juures:

Kunni	5.000 margani	—	25 marka.
„	50.000	„	— 50 „
„	500.000	„	— 100 „
üle	500.000	„	— 200 „

Kui nõudmise summa ei ole kindlaks mää-
ratud — 25 marka.

Märkus. Kohtukutsete kätteandmise
eest saab pristaw iga kutse pealt 50 marka.

§ 4. Juhtumisel, kui pristaw waranduse
areteerimise juures üleskirjutamist ei toimi,
waid warandust wõrdleb enne kokkujeatud ni-
mekirjaga, saab ta ühe kahetsanditu käesolewa
seaduse § 3. määratud tasust.

§ 6. Kinniswara üleskirjutamise eest saab
pristaw iga eraldi üleskirjutatud hüpoteeegi ü-
fufe pealt waranduse hinna juures:

Kunni 500.000 margani $\frac{1}{4}\%$;

Kunni 1.000.000 margani summa pealt, mis
üle 500.000 marga $\frac{1}{6}\%$;

summa pealt, mis üle 1.000.000 marga $\frac{1}{10}\%$.

Kinniswara juures olewa wallaswara
üleskirjutamise eest saab pristaw tasu käes-
olewa taksi määruste järgi wallaswara kohta.

§ 7. Wallas- ja kinniswara oksjoni eest
saab pristaw tasu müügist saadud summast:

Kunni 50.000 margani 2%;

Kunni 100.000 margani summa pealt, mis
üle 50.000 marga 1%;

Kunni 500.000 margani summa pealt, mis
üle 100.000 marga $\frac{1}{2}\%$;

summa pealt, mis üle 500.000 marga $\frac{1}{4}\%$.

Märkus. Selles paragrahvias mää-
ratud tasu saab pristaw ka siis, kui ostja
pärast oksjoni seaduses ettenähtud täht-
ajal ostusummat ära ei ole tasunud.

§ 13. Wäljasõitude eest saab pristaw igas
asjas päewa- ja sõiduraha riigiteenijate amet-
sõitude määruste järgi, kusjuures sõiduraha
kahe hobuse pealt arwatakse, kui võimalik ei
ole sõiduks tarwitada raudteed või weeteed.

Märkus. Wäljasõidu eest ühte koh-
ta, kuigi mitmes, aga ühede ja nendesa-
made poolte wahel toimittawas asjas saab
pristaw sõidu- ja päewarahad ühe asja
pealt.

Algkirjale alla kirjutanud

Riigikogu esimees A. Reie.

Sekretär J. Solberg.

Nr. 60. Riigikogu poolt 19. juunil
1925 a. wastu wõetud

Munikkude ehituslaenu seadus.

§ 1. Riigimaade pidajatele ja maakorral-
duse seaduse (W. S. K. X k. 3 j.) alusel uuesti
korraldatud talude pidajatele antakse laenu
põllumajanduslikkude hoonete ehitamiseks
krediitidest, mis põllutöömunisteeriümise sel-
lefs otstarbeks Riigikogu poolt lubatud eel-
arwe korras.

§ 2. Käesolewa seaduse alla kuuluvad:

a) põllutöoministeeriumile asunikfudele ehituslaenude väljaandmiseks eelarve korras lubatud summad:

1922 aasta eelarves	mf.	87.000.000.—
1923	"	260.000.000.—
1924	"	185.000.000.—
1925	"	140.000.000.—
	mf.	672.000.000.—

b) asunikfudele ehitusaastatel toetuse andmiseks 1924 aasta eelarves lubatud krediit . . . . . mf. 75.000.000.—

c) edaspidi samaks otstarbeks eelarve korras lubatawad summad;

d) ning käesolewa seaduse põhjal väljaantud ja väljaantawate laenude pealt saadawad wõla- ja wiivitusproundid ning tagasimaksjetawad summad.

§ 3. Ehituslaenu antakse põllutöoministeeriumi poolt heakskiidetud kawade järgi ehitada kawajetawate hoonete ehitamiseks — puuhoonete ehitamiseks kummi 60% ja kiwi- ning sawihoonete ehitamiseks kummi 80% ehituskuludest.

§ 4. Laenu antakse: puuhoonete ehitamiseks 30 aasta peale ja kiwi- ning sawihoonete ehitamiseks 41 aasta peale.

§ 5. Ehituslaenu tähtaja algus loetakse 1. mail jellel aastal, millal laenu esimene osa välja antud. Laenu tasumine ja intresside maksimine algab: puuhoonete ehitamisel 1. mail neljandal aastal ja kiwi- ning sawihoonete ehitamisel 1. mail kuueandal aastal peale laenu esimese osa kättesaamist. Väljaantud laenu üsksitid osad loetakse kokku üheks termiks. Igale tasumisaastal hiljemalt 1. mail on laenuajaaja kohustatud maksuma kummi täieliku wõla kustutamiseni termest kättesaadud laenusummast:

a) 2% aastast intressi;

b) wõla tasumiseks puuhoonete ehitamiseks antud laenu summast 3% ning kiwi- ja sawihoonete ehitamiseks antud laenu summast 2%.

Märkus. Laenuajal on õigus laenu enne tähtaega termest wõi osalised tasuda, kuid ümmargustes summas, mitte alla 10 krooni wäärtuses.

§ 6. Riigimaade asunikfudele, kellele maad kindlate fruntidena tasutamiseks on antud 1. mail 1920 aastast peale wähemalt kuueaastase rendilepingu alusel ja kes esimese wite rendiaasta jooksul oma frundile elumaja wõi lauda ehitanud wastawalt põllutöoministeeriumi poolt ülesseatud ehitusnõuetele, kui frundi warem ei olnud jelleks otstarbeks kasutatatawaid hoonet, antakse rendi tasumiseks ühefordset toetust rahas:

a) elumaja ehitamise korral 100 krooni,

b) lauda " " 50 " " " " " " " "
Märkus 1. Toetussumma antakse välja peale hoonet fariate alla wiimist ja arwatakse riigi poolt asunikfudele antawa ehituslaenu juurde.

Märkus 2. Toetuslaenu saamiseks on õigus ka endistel mõisatöölistel ja kandikohapidajatel, kes maad saanud.

§ 7. Tähtajaks mittermaksitud summad loetakse wõlaks ja nende pealt arwatakse ½% kuus trahwi, poolikud kuud terweks lugedes. Kui wõlgnewad summad ½ aasta jooksul pärast tähtaega ei ole tasutud, nõutakse need wastuwaidlemata korras sisse.

§ 8. Põllutöoministril on õigus sellekohase palwe peale wäljakuuluse, rahe, tulikahju, fariataudide ning teiste loodusjõuliste õnnetuste korral wiivitustrahwi nõudmist ära jätta ja tasumise tähtaega pikendada kummi kolme aastani.

§ 9. Kui laenuajaaja on laenu ära taswitanud teiseks otstarbeks, kui see määratud, nõutakse laenu wastuwaidlemata korras sisse ühes intresside ja trahwiga, arwates laenuaamise päewast kummi tasumise päewani 2% kuus.

§ 10. Wabariigi Walitjusele on õigus määrata anda laenude walitsemise, väljaandmise, kindlustuse ja tasumise korra kohta.

§ 11. Käesolewa seaduse maksimahakamilega tühistub 14. detsembril 1923 a. wastuõdetud asunikfudele ehitusaastatel toetusandmise seadus („Riigi Teataja“ nr. 150 — 1923 a.).

Algkirjale alla kirjutanud

Riigikogu esimees A. Rei.

Sekretär J. Holberg.

Nr. 61. Riigikogu poolt 19. juunil 1925 a. wastuõdetud

Riigi 1925 a. lifaeelarwe nr. 1.

Kulud.

Kulude suurendamine.

Korralised kulud.

Riigiwane, portfelli ministri ja riigikantslei.

I jagu.

Riigiwane.

§§ Peatiik I. 1.936.000.—

4. Ehitus 1.936.000.—

Kokku peatiik I 1.936.000.—

Kokku Riigiwane, portfelli ministri ja riigikantslei 1.936.000.—

Kohtuministeerium.

Peatükk IV.

§§ A. Wangimajad.	
42. Wangide ülewalpdamine	10.000.000.—
Kokku peatükk IV A	10.000.000.—
Kokku kohtuministeerium	10.000.000.—

Õjamineerium.

4. Õitus	300.000.—
14. Sponete remont	2.450.000.—
62. Topo- ja hüdrograafilised tööd	230.000.—
Kokku õjamineerium	2.980.000.—

Põllutööministeerium.

Peatükk V.

Metsjade peawalit-
sus.

A. Reskasutus.

8. Kantseleikulud	594.500.—
Kokku peatükk V A	594.500.—

B. Mjutused kohtadel.

8. Kantseleikulud	1.500.000.—
Kokku peatükk V B	1.500.000.—
Kokku peatükk V	2.094.500.—

Kokku põllutööminis- teerium	2.094.500.—
---------------------------------	-------------

Kokku korralised kulud	17.010.500.—
------------------------	--------------

Korralised kulud.**Riigivanem, portfelli-
minister ja riigikantselei.**

III jagu.

Riigikantselei.

Peatükk I.

2. Wabadusriistide aumärkide walmistamise kulud	750.000.—
Kokku peatükk I	750.000.—

Kokku Riigivanem, portfelli- minister ja riigi- kantselei	750.000.—
--	-----------

Teedeministeerium.

Peatükk IV.

Meriasjanduse pea-
walitsus.

§§ A. Reskasutus.	
5. Sadamate siwendustööd	452.600.—
Kokku peatükk IV A	452.600.—

Kokku teedeministeerium	452.600.—
-------------------------	-----------

Kokku erakorralised kulud	1.202.600.—
------------------------------	-------------

Kokku kulude suuren- damine	18.213.100.—
--------------------------------	--------------

Mgkirjale alla kirjutanud

Riigikogu esimees M. Rei.

Sekretär J. Solberg.

Nr. 62. Riigikogu poolt 19. juunil
1925 a. wastu wõetud**Cesti Punase Risti heaks wõetawa lõbustus-
maksu seadus.**

§ 1. Lõbustusmaksu Cesti Punase Risti heaks wõetakse linnade, alewite ja maakondade kasuks wõetawale lõbustusmaksule.

Lõbustusmaksu suurus on 10% tähendatud linnade, alewite ja maakondade lõbustusmaksust.

Cesti Punase Risti maksust jääwad wabaks etendused ja peod, mida korraldavad hariduslikud ja heategewad organisatsioonid wõi mille sissetulek läheb hariduslikuks wõi heategewaks otstarbeks.

§ 2. Lõbustusmaks Cesti Punase Risti heaks nõutakse sisse linna-, alewi- wõi maakonnawalitsuse poolt ühes ning ühesugustel alustel ja korras linnade, alewite wõi maakondade lõbustusmaksuga.

§ 3. Sissenõutud summad tasutakse omawalitsuste poolt Cesti Punasele Ristile hiljemalt ühe kuu jooksul summade sissenõudmise päewast arwates.

Mgkirjale alla kirjutanud

Riigikogu esimees M. Rei.

Sekretär J. Solberg.

Nr. 63. Riigikogu poolt 19. juunil 1925 a. vastu võetud

Rippsilademete kasutamiseks tarvilikkude maade suudvõõrandamise seadus.

§ 1. Rippsilademete kasutamiseks võõrandatakse riigile ühes päraldustega kahelksa-teistkümmend ja kuuskümmendkolm sajandikku ha maad, mis asub Põtsi maakonnas, Põtsi wallas ja on juurdeltisatud nimekirjas näidatud omanikkude päralt.

§ 2. Maade suudvõõrandamine sünnib tarviduse järgi, mille määrab kaubandus- tööstusminister, selle võimkonda antakse võõrandatud maade valitsemine.

§ 3. Suudvõõrandamine sünnib korras, mis ette nähtud riigivõõrandamise (S. R. X l. 1 jagu) §§ 577—593, selle muudatusega, et § 581. tähendatud kuuekuulise tähtaja asemel määratakse kaks nädalat.

Eisa

Rippsilademete kasutamiseks tarvilikkude maade suudvõõrandamise seadusele.

Võõrandatavate maa-alade nimekiri.

Misu- guse küla piirkond	Nr. nr. maa- forralduse pea- kommissiooni Dubnitsi ja Krä- kova küllade 1921 a. tüülda- mise plaanil	Omaniku ja kaasomaniku ees-, isa- ja perekonnanimi	Maatüli üldsuurus	Wõõran- datava maa-ala suurus
				hektaarides
Dubnitsi	11	Nikita Timofei poeg Gusev, isa Ti- mofei Stepani p. Gusev'iga	2,68	2,68
	23		1,18	0,07
	25	Dubnitsi küla peremeeste ühine maa	15,48	10,43
	22	Ivan Nikita poeg Smekalov	1,62	0,23
	24	Ivan Wasiili p. Harlaschow wenna Aleksei Wasiili pojaga ja ema Uksinja Gwstifei t. Harlaschow'iga	1,26	0,54
Kräkova	12	Kräkova küla peremeeste ühine maa	6,62	4,68
Kokku			28,84	18,63

Algkirjale alla kirjutanud

Riigikogu esimees A. Rei.

Sekretär J. Solberg.

Nr. 64. Riigikogu poolt 19. juunil 1925 a. vastu võetud

Suwitus- ja rawituskohtade seadus.

§ 1. Suwitus- ja rawituskohtadeks loetakse käesolewa seaduse mõttes terwishoidliku kaitse alla võetud merirannad ja teised looduslikult terwistkotsutawad kohad.

§ 2. Suwitus- ja rawituskohtade terwishoidliku kaitse alla wõtmise, nende piiride kindlaksmääramine ja laiendamise ning terwishoidliku kaitse lõpetamine sünnib Wabariigi Walitjuse otsusega tööhooletandeministri ettepanekul.

§ 3. Suwitus- ja rawituskohtade terwishoidliku kaitse alla wõtmiseks on nõutaw, et ettepanewad kohad on tunnustatud terwishoiu nõukogu poolt looduslikult terwistkotsuta-

wateks oma asukoha ilmastulikkude tingimuste wõi wete ja muda füüsilise ning keemilise koostise tõttu ja et terwishoidliku kaitse maksmapanemine neis kohtades ei sünnita ikearalikka raskusi.

§ 4. Suwitus- ja rawituskohtade terwishoidliku kaitse alla wõtmise ettepanekud esitab terwishoiu peawalitjusele kohaliku maakonnawõukogu wõi linnawõukogu otsusel wastaw maakonnawõi linnawalitjuse suwitus- wõi rawituskoha piiri kirjelduse ning kaardiga.

§ 5. Suwitus- ja rawituskoha piiride kindlaksmääramisel arwatakse nende maaalasse, kui see ei sünnita erilisi raskusi: suwitus- wõi rawituskoha supelusveed ja metjad ning joogiwee- ja terwishoidlikud.

§ 6. Wastawa maakonnawõi linnawalitjuse loata on suwitus- ja rawituskohtade pii-

rides keelatud: hoonete, kanalifatsioonide, veewärkide ja amalikkude kaewude ehitamine, tööstuslike ettevõtete avamine, wetejuh-tamine, mefaraiumine ja mustuse wäljaweo-kohtade soetamine.

§ 7. Maakonna- ja linnawalitfused on ko-hustatud eelmises paragrahwis tähendatud ehituste ja ettevõtete lubajamiseks esitatud palwed läbi waatama ühe kuu jooksul, arwa-tes sisseandmise päewast, ja wälja andma wastawa loa wõi tagasi lükkama palwe, kui ka-watsetaw töö wõi ettevõtte terwishoidlikkudel põhjustel lubataw ei ole. Maakonna-, wõi linnawalitfuste otsuste peale wõiwad asjast-huwitatud isikud kaewata administratiwkohtu korras.

Märkus. Nõmme ja Narwa-Jõe-juu alewitest annawad käesolewa seaduse §§ 6 ja 7 nõutawad load alemitalitfused.

§ 8. Maakonna piirides asuwate suwitus- ja rawitfuskohdade terwishoidlik ja heakorra järewalwe kuulub wastawatele maakonna-walitfustele.

Otskohene hoolitsemine suwitus- ja ra-witfuskoha terwishoiu ja heakorra eest kuulub linna-, alewi- wõi wallawalitfusele, mille pii-rides asuwad suwitus- ja rawitfuskohad.

§ 9. Linna-, alewi- wõi wallawalitfused waliwad tarbekorral suwitus- ja rawitfuskoh-tade elanikkude hulgast heakorra komisjoni, kelle ülesanne on suwitus- wõi rawitfuskoha lähem heakorra eest hoolitsemine maksu- te seaduste ja määruste põhjal.

Komisjoni üheks liikmeks on suwitus- wõi rawitfuskoha arst. Selle puundumisel üks lähematest terwishoiu arstidest maakonnas maakonna- ja linnas linnaarsti määramisel.

§ 10. Kui suwitus- wõi rawitfuskohas on ellu kutsutud suwitus- wõi rawitfuskoha hea- korra feltis, wõiwad linna-, alewi- wõi walla- walitfused oma esituskogu otsusel anda suwi- tus- wõi rawitfuskoha heakorra eest hoolitse- mise § 9 ettenähtud komisjoni asemel felle felti korraldusse. Sel juhtumisel wõtaw felti juhatusse koosolekuteft osa hääleõigusega koha- liku linna-, alewi- wõi wallawalitfuse esitaja ning suwitus- wõi rawitfuskoha arst.

Kui suwitus- wõi rawitfuskohast asub maa- konna administratiw piirides, on maakonna- walitfusel õigus saata oma esitaja felti juha- tusse samasuguse õigusega.

§ 11. Linna-, alewi- ja walla rewisjoni- komisjonid wõiwad heakorra felti tegewust rewideerida, kui felti korraldusse antud nen- de poolt toetussummasid heakorra teostami- seks. Samuti on need omawalitfused õigusta- tud nõudma feltilt aruandeid ja tarwilikka andmeid.

§ 12. Töö-hoolekandeministril on õigus kokkuleppel sifeministriga anda üleriikliku suundmäärusi suwitus- ja rawitfuskohdade ter- wishoiu ja heakorra kohta.

§ 13. Maakonna, linna ja alewi esituskogud wõiwad maksma panna suundmäärusi nende piirides asuwate suwitus- ja rawitfuskohdade heakorra ja terwishoidlikkude nõuete teostamiseks.

§ 14. Kui suwitus- wõi rawitfuskohast oma tähtsuse kaotab, lõpetatakse seal terwishoidlik kaitse käesolewa seaduse § 2. ettenähtud kor- ras.

§ 15. Käesolewa seaduse maksimahakkami- jega kaotab jõu arstiseaduse §§ 351¹—351⁴⁴ (S. R. XIII k. 1914 a. järg).

Mgkirjale alla kirjutanud

Riigikogu esimees A. Rei.

Sekretär J. Solberg.

Nr. 65. Riigikogu poolt 19. juunil 1925 a. wastu wõetud

Puuwilja wäljaweo-kontrolli seadus.

I.

§ 1. Puuwilja wõib Gestiift wälja wedada ainult käesolewas seaduses ettenähtud alustel ja korras.

§ 2. Käesolewa seaduse alla ei kuulu faa- detifed (post-, raudtee-, laewa- ja muud) kummi 10 flgr. raskuseni ning puuwili, mis kaasa wõetakse isiklikuks tarwitamiseks, kuid mitte üle 20 flgr.

§ 3. Jftitud ja asutused, kes soowiwad Ges- tiift puuwilja wälja wedada, peawad wõtma endile fellekohased load. Lubade wäljaand- misel tuleb nõuda, et eksportõbridel oleksid ekspordi nõuetele wastawad ruumid ja sisse- faked. Load annab põllutööminister kokku- leppel kaubandus-tööstusministriga.

§ 4. Gestiift wõib wälja wedada puuwilja, mis põllutööministri erimääruste nõuete ko- hafelt wäljawoeks kõlblikuks tunnistatud ning warustatud wäljaweo-kontrolli märgiga.

§ 5. Puuwilja wäljaweo-kontrolli teostab põllutööministeerium wastawate orgaanide kaudu.

§ 6. Puuwilja wäljaweo-kontrolli teosta- mise kulude kattets wõetakse wäljaweetawa puuwilja pealt erimaksu, mille normi määrab Wabariigi Walitus põllutööministri ettepa- nekul. Tähendatud erimaks ei wõi tõusta üle 1% wäljaweetawa puuwilja hinnast. Kontroleerimise kuludeft ülejäänud summa kulutatakse aiaasjanduse edendamiseks.

§ 7. Põllutööministril on õigus wälja an- da erimäärusi käesolewa seaduse teostami- seks.

II.

§ 8. Ettemõtete juhatajaid ja isikuid isikuid, kes § 4 nimetatud kontrollmärkiid käesoleva seaduse või selle seaduse § 7 põhjal põlütöministri poolt väljaantavate erimääruste vastaselt tarvitavad, karistatakse rahaträhviga kunni 50.000 margani või arestiga kunni 1½ kunni; peale selle võib kohus süüdlasest isikutelt, kui ka ettemõtetest, kelle juhatajateks süüdlased isikud olid, ära võtta kontrollmärkiide tarvitamise õiguse kunni ühe aastani.

§ 9. Ettemõtete juhatajaid ja isikuid isikuid, kes väljaveoks kõlbuliku puuvilja hulgas esitavad väljaveo-kontrollile teadlikult väljaveoks mitte kõlbuliku puuvilja, karistatakse rahaträhviga kunni 100.000 margani või arestiga kunni 3 kunni; peale selle võib kohus süüdlasest isikutelt ja ettemõtetest, kelle juhatajateks süüdlased isikud olid, ära võtta õiguse puuvilja välja vedada kunni 2 aastani.

§ 10. Käesoleva seaduse §§ 8 ja 9 ettenähtud süüteoed alluvad rahukohumisele.

§ 11. Põlütöministril on õigus isikutelt, keda süüdistatakse käesoleva seaduse §§ 8. ja 9. põhjal ja ettemõtetest, kelle juhatajateks süüdistatakse isikud olid, ära võtta kontrollmärkiide tarvitamise ning puuvilja väljaveo õiguse ajutiselt kunni kohtuotsuse jõusse astumiseni.

Mlgkirjale alla kirjutanud

Riigikogu esimees A. Rei.

Sekretär J. Solberg.

Nr. 66. Riigikogu poolt 19. juunil 1925 a. vastu võetud

Veeteede sümendusmaksu seadus.

§ 1. Tähtselt vetekogust jõkke, samuti järve, jõe- ja meresadamatesse sissetulevatelt ja nendest väljaminematelt laevadelt ja palgi-parvedelt võetakse sümendusmaksu laevasõidu ning parvetamise võimaldamiseks jões mõt jõesuus.

§ 2. Sümendusmaksu võetakse:

- a) laevadelt iga brutto-registertonni pealt;
- b) palgi-parvedelt pinna suuruse järgi iga ruutmeetri pealt;
- c) kaupadelt iga 100 kilogrammi pealt, sadamamaksude seaduses („Riigi Teataja“ nr. 83/84 — 1924 a.) §§ 6.—9. ettenähtud korras.

§ 3. Sümendusmaksust on vabastatud:

- a) kõik Eesti vabariigi, väliskriitide ja punaseriist laevad, samuti omavalitsuste

laevad, kui nad ei vea äriliseks otstarbeks reisijaid ega kaupu ega ole määratud reisijate- ja kaupadeweoks;

b) oma- ja väljamaa jahtklubides registreeritud jahklaevad;

c) registreeritud kalapaadid, kui nad kalapiiugi otstarbel sisse või välja sõidavad;

d) lõbusõidu- ja spordiapaadid.

§ 4. Vabariigi Valitsus kinnitab iga aasta nende jõesuude või jõgede nimekirja, kus sümendusmaksusid võetakse.

§ 5. Sümendusmaksu tariif määratakse kindlaks teedeministeeriumi juures asuva tariifinõukogu poolt tariifinõukogu seaduses („Riigi Teataja“ nr. 106 — 1923 a.) ettenähtud korras.

§ 6. Sümendusmaksud nõutakse sisse ühes sadamamaksudega, mis ühenduses väljamaa- ja rannasõiduga, samas korras, nagu sadamamaksude kohta ette nähtud sadamamaksude seaduse § 15-s („Riigi Teataja“ nr. 83/84 — 1924 a.), teistel juhtumistel aga teedeministri poolt väljaantavate määruste põhjal.

§ 7. Sümendusmaksud arvatakse riigi sissetulekuteks.

§ 8. Käesolev seadus hakkab maksma tema vastuvõtmisega.

Mlgkirjale alla kirjutanud

Riigikogu esimees A. Rei.

Sekretär J. Solberg.

II.

Määrus raudteede üldise kaubaveo tariifi maksmahakkamise kohta.

(Müs: pealkiri nimetatud tariifil, „R. T.“ nr. 103/104 — 1925 a.)

Vabariigi Valitsuse poolt 15. mail 1925 a. kinnitatud tariif nr. 24 — Raudteede üldine kaubaveo tariif („R. T.“ nr. 103/104 — 1925 a.) hakkab maksma 1. juulist 1925 a.

Tallinnas, 23. juunil 1925 a. Nr. 958.

Teedeminister R. Wirma.

Kantselei juhataja M. Oja.

Määrus kuldfrangi kurssi kohta tolli- ja sadamamaksude võtmisel.

Määrusega 29. detf. m. a. („Riigi Teataja“ nr. 150 — 1924 a.) maksma pandud kuldfrangi kurss (1 f.-fr. = 75 Smf.) jäetakse maksmaks ka f. a. juulikuuni peale.

25. juunil 1925 a. Nr. 191.

Rahaminister Leo Sepp.